

POSTANOWIENIE

19 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 19 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku T.G.

z udziałem I.N. i M.G.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej T.G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krośnie

z 16 kwietnia 2024 r., I Ca 422/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. ustala, że uczestnicy ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 25 maja 2023 r. Sąd Rejonowy w Jaśle oddalił wniosek T.G. o zasiedzenie bliżej określonej nieruchomości położonej w G., orzekł w sprawie kosztów postępowania oraz nakazał ściągnąć od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Rejonowy w Jaśle wskazaną kwotę tytułem brakujących wydatków w sprawie.

2. Na skutek apelacji wnioskodawcy Sąd Okręgowy w Krośnie postanowieniem z 16 kwietnia 2024 r. oddalił apelację oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

3. Od postanowienia sądu drugiej instancji skargę kasacyjną wywiódł wnioskodawca. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Skarżący stwierdził, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. z uwagi na to, że w składzie sądu brała udział osoba powołana na urząd sędziego (skarżący wskazuje, że chodzi o sędziego Sądu Najwyższego, co jednak stanowi oczywistą omyłkę) na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Skarżący podniósł ponadto, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie przepisów art. 172 § 2 i art. 176 § 1 k.c.

4. Uczestniczka postępowania I.N. wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie od skarżącego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie

sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 3 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

7. Według Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie zachodzi nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. Sprzeczność składu sądu z przepisami prawa miała polegać na tym, że w składzie sądu brała udział osoba powołana na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Skarżący nie wskazał jednak okoliczności wystarczających do stwierdzenia nieważności postępowania przed Sądem Okręgowym. Sąd Najwyższy zajmuje stanowisko, iż co do zasady wykluczona jest możliwość podważenia uprawnienia do orzekania osoby, która została powołana na urząd sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (zob. postanowienia SN: z 13 lipca 2020 r., II CSK 581/19, i przywołane tam orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, i z 29 listopada 2023 r., I CSK 5848/22). Nadto, zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy o Sądzie Najwyższym niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Poza tym wypada zauważyć, że zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. wydaną w sprawie BSA I-4110-1/20, OSNC 2020 r. Nr 4, poz. 34 (uznaną za niekonstytucyjną wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20) – o sprzeczność składu sądu z przepisami prawa

w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. można mówić wówczas, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Skarżący w niniejszej sprawie nie wykazał występowania tych przesłanek odnośnie do sędziego, którego status w sprawie podważa. W tych okolicznościach zarzut nieważności postępowania drugoinstancyjnego jest nieuzasadniony.

8. W kwestii oczywistej zasadności skargi jako przyczyny kasacyjnej należy zwrócić uwagę, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w tym zakresie wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12). Analiza sprawy wskazuje, że ustalenia sądów nie zawierają zarzucanych przez skarżącego uchybień, które kwalifikowałyby skargę jako oczywiście uzasadnioną.

9. Skarżący nie uzasadnił należycie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z racji na mającą występować w sprawie oczywistą zasadność

skargi. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie tzw. przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarżący natomiast w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wymienił jedynie naruszone jego zdaniem przepisy, wskazał, jakie ustalenia sądu odwoławczego kwestionuje i przedstawił swe zastrzeżenia co do oceny przez sąd wskazanych dowodów. Uzasadnienie tego wniosku nie zawiera natomiast stosownego wyводу wykazującego, w jaki sposób wskazane przez niego przepisy miałyby zostać naruszone przez sąd odwoławczy w sposób kwalifikowany, przemawiający za oczywistą zasadnością skargi. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia skargi, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienia SN: z 20 października 2016 r., I PK 59/16; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17; z 30 września 2019 r. V CSK 189/19; z 29 grudnia 2022 r., I CSK 1420/22).

10. Skarżący podnosząc naruszenie przez sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego w istocie kwestionuje stanowisko sądu, iż wnioskodawca nie wykazał posiadania samoistnego działki gruntu objętej wnioskiem. Twierdzenia skarżącego w rzeczywistości zmierzają do polemiki z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonanyymi przez sądy obu instancji. Jednakże w postępowaniu kasacyjnym jest to niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest sądem prawa, a nie sądem faktu, i nie dokonuje kontroli prawidłowości oceny dowodów przeprowadzonej przez sąd

drugiej instancji, jak również kontroli prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych (zob. wyrok SN z 5 stycznia 2011 r., III CSK 72/10). Sąd Najwyższy jest tym samym związany ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez sąd powszechny. Oznacza to niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

11. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

12. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

(G.N.-J.)

[SOP]